

Sygn. akt I PK 276/16

POSTANOWIENIE

Dnia 24 maja 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z powództwa F.C.
przeciwko P. Spółce Akcyjnej w Ł.
o ustalenie istnienia stosunku pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 24 maja 2017 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 13 kwietnia 2016 r., sygn. akt IX Pa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 13 kwietnia 2016 r. Sąd Okręgowy w K. oddalił apelację F.C. od wyroku Sądu Rejonowego w K. z dnia 11 kwietnia 2013 r., którym oddalono jego powództwo przeciwko P.1 Spółce z o.o. w Ł. (obecnie P. S.A. w Ł.) o ustalenie istnienia stosunku pracy (i prawomocnie zasądzone na rzecz powoda od P1. Spółki z o.o. w K. kwotę 23.400 zł tytułem odszkodowania za nieuzasadnione wypowiedzenie umowy o pracę).

W skardze kasacyjnej powód zarzucił: I. naruszenie prawa materialnego, tj.:
1) art. 23¹ § 1 k.p. przez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy przedsiębiorstwo P. S.A. (następnie P.Y.), w którym był zatrudniony powód, zostało przeniesione na pierwotnie pozwaną P.1 Sp. z o.o. (obecnie pozwana P. S.A.), co zgodnie z wymienionym przepisem winno znaleźć zastosowanie i co spowodowało, że ten

pracodawca z mocy prawa stał się stroną w dotychczasowych stosunkach; 2) art. 23¹ § 1 k.p. przez jego błędne zastosowanie polegające na tym, że - według Sądu - pracodawcą powoda stała się P. 1Sp. z o.o., na którą rzekomo „przeszło władztwo faktyczne nad częścią przedsiębiorstwa działającą dotąd jako oddział w K.”, pomimo że majątek przeniesiony na tę Spółkę miał szczątkową wartość w stosunku do majątku przejętego przez pozwaną Spółkę P. S.A. (poprzednio P.1) i pomimo tego, że zadania realizowane przez P.1 Sp. z o.o. nie były tożsame z zadaniami, które realizował poprzedni pracodawca powoda, tj. P. S.A. (następnie P.Y); II. naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, a to: 1) art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. przez ich niewłaściwe zastosowanie, a w szczególności: a) niewskazanie w uzasadnieniu, na jakiej podstawie Sąd przyjął, że brak jest podstaw faktycznych i prawnych do ustalenia, że powód od dnia 1 października 2011 r. stał się z mocy prawa pracownikiem pozwanej P.1 Sp. z o.o. (obecnie P. S.A.), pomimo że poprzedni pracodawca P.1 S.A. (następnie P.Y.) przekazał tej właśnie Spółce całe mienie i całość zadań realizowanych przez oddział w K., którego pracownikiem był powód; b) niewskazanie w uzasadnieniu, na jakiej podstawie Sąd przyjął, że prawomocny wyrok wobec P.X Sp. z o.o. w K. jest objęty rozszerzoną prawomocnością i zachodzi w niniejszej sprawie szczególny związek polegający na tym, że prawomocne rozstrzygnięcie oddziałuje na toczącą się sprawę; c) brak spójności logicznej w uzasadnieniu orzeczenia, wyrażający się w powielaniu błędu Sądu pierwszej instancji polegającego na pominięciu dokonanego przez ten Sąd ustalenia, że poprzedni pracodawca – P. S.A. (obecnie P.Y) przekazał pozwanej P. S.A. (poprzednio P.1) mienie i zadania związane z przedsiębiorstwem, w którym był zatrudniony powód, w sytuacji gdy takie ustalenie wystarcza do stwierdzenia, że zgodnie z art. 23¹ § 1 k.p. doszło do nawiązania umowy o pracę z mocy prawa; d) brak wskazania przyczyn czy faktów, które uzasadniają przyjęcie przez Sąd, że czynności dokonywane przez powoda były czynnościami wykonywanymi w imieniu P.X Sp. z o.o. w K., a nie w imieniu pierwotnie pozwanej P.1 Sp. z o.o. (obecnie P. S.A.) oraz brak wskazania, dlaczego Sąd przyjął, że powód nawiązał stosunek pracy z P.X Sp. z o.o. w K.; e) brak odniesienia się do zarzutów powoda zawartych w apelacji wskazujących na błędy w ustaleniach faktycznych Sądu pierwszej

instancji; 2) art. 365 § 1 w związku z art. 366 k.p.c. przez niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie powagi rzeczy osądzonej wyroku w pkt 1, 2 i 4 Sądu Rejonowego w K. z dnia 11 kwietnia 2013 r., VII P (...), podczas gdy wyrok w tym zakresie dotyczył innego podmiotu, a nadto pominięcie analizy podstaw ewentualnego związku prawomocnego wyroku z niniejszą podstawą sporu; 3) „art. 386 § 4 w związku z art. 391 § 1 k.p.c.” przez ich niezastosowanie i brak dokonania pełnych ustaleń faktycznych w zakresie, czy powoda łączył (i czy nadal łączy) stosunek pracy z pozwaną P. S.A. w Ł. (poprzednio P.1 Sp. z o.o. w Ł.); 4) art. 398²⁰ k.p.c. przez brak jego zastosowania i zupełne pominięcie wykładni prawa dokonanej przez Sąd Najwyższy w niniejszej sprawie w wyroku z dnia 4 września 2014 r., I PK 12/14, w tym w szczególności wywodów zawartych na stronie 11 uzasadnienia, a dotyczących tożsamości jednostki gospodarczej.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego jej rozpoznania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i orzeczenie co do istoty sprawy.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono w pierwszej kolejności występowaniem istotnego zagadnienia prawnego, a mianowicie „czy sąd orzekający może ustalić, w kontekście art. 365 § 1 k.p.c. i w związku z art. 366 k.p.c., że prawomocny w części wyrok Sądu Rejonowego w K. z dnia 11 kwietnia 2013 r. (sygn. akt: VII P (...)) dotyczący powoda i innego pozwanego, może czynić niezasadnym (w świetle skutków materialnoprawnych prawomocności wyroku) poszukiwanie przez powoda ochrony prawnej w zakresie ustalenia istnienia stosunku prawnego z pozwanym w sytuacji braku rozważań dotyczących związku z toczącym się postępowaniem, a także czy zachowanie powoda w trakcie sporu sądowego z P.X Sp. z o.o. w K. może mieć wpływ na ustalenie czy i z jakim podmiotem powód (ponad rok wcześniej) zawarł umowę o pracę z mocy prawa, w trybie art. 23 § 1 k.p.”.

Skarżący wskazał również na oczywistą zasadność skargi „w zakresie, w jakim Sąd naruszył wskazane wyżej przepisy proceduralne i materialne, które doprowadziły do wydania przez Sąd orzeczenia wbrew treści przepisu bezwzględnie obowiązującego art. 23¹ § 1 k.p. i bez odniesienia się przez Sąd

(w uzasadnieniu) do zarzutów podnoszonych w apelacji powoda, a także uznania przez Sąd, że prawomocnie rozstrzygnięty spór powoda z innym podmiotem ma prejudycjalne znaczenie w rozpoznawanej sprawie bez podania przez Sąd uzasadnienia prawnego takiego stanowiska i wbrew przepisowi art. 366 k.p.c.”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN

649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy po pierwsze - przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienie z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468) oraz po drugie - jego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym (por. postanowienie z dnia 27 stycznia 2009 r., II PK 248/09, LEX nr 736732). Z kolei z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepublikowane i orzeczenia tam powołane). Jest tak dlatego, że o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, iż jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania koniecznej jest wykazanie kwalifikowanej podstawy naruszenia prawa materialnego lub procesowego widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez wdawania się w pogłębioną analizę prawną. Z tego względu przyjmuje się, że nie spełnia tego wymagania odwołanie się do podstaw kasacyjnych i opatrzenie zawartego tam zarzutu dodatkowo mianem rażącego, ewidentnego, kwalifikowanego lub oczywistego, jeżeli nie zostanie wykazane, w czym przejawia się oczywistość wydania wadliwego orzeczenia. Należy przy tym zwrócić uwagę, że art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie odwołuje się do oczywistego naruszenia prawa, ale do oczywistej zasadności skargi, co oznacza, że oczywista zasadność skargi może wynikać z oczywistego i kwalifikowanego naruszenia przepisu prawa, pod warunkiem jednak,

że skarżący wykaże, iż uchybienie to zadecydowało o wyniku sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2012 r., II PK 278/11, LEX nr 1214574).

Skarżący nie zdołał wykazać tak rozumianych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Po pierwsze, domagając się rozstrzygnięcia wątpliwości wyłaniającej się - w ocenie skarżącego - na tle art. 365 w związku z art. 366 k.p.c. oraz odwołując się do przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej z uwagi na niewłaściwe zastosowanie tych przepisów, skarżący pomija, że nie jest możliwe jednoczesne wykazywanie, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne na tle określonych przepisów prawa i że skarga oparta na naruszeniu tych przepisów jest oczywiście uzasadniona. Albo jest tak, że wykładnia danych przepisów jest prosta i w związku z tym ich naruszenie jest oczywiste, albo tak, że wykładnia ta rodzi istotne wątpliwości, wobec czego naruszenie przepisów nie może być oczywiste (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14, LEX nr 1770903).

Po drugie, powołując się na przesłankę oczywistej zasadności skargi kasacyjnej skarżący nie przeprowadza żadnego wywodu jurydycznego dla wykazania, że ewentualne naruszenie przez Sąd drugiej instancji wskazanych przez niego przepisów stanowi wprost o wadliwości zaskarżonego wyroku. W przesłance przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność chodzi nie tylko o naruszenie prawa, ale także o oczywisty wpływ tego naruszenia na rozstrzygnięcie sprawy. Rzeczą Sądu Najwyższego na etapie przedsądu nie jest poszukiwanie takich okoliczności w podstawach kasacyjnych oraz ich uzasadnieniu i formułowanie za skarżącego prawidłowego wniosku w tym zakresie.

Po trzecie, skarżący nie wykazuje, z jakich względów rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego, sformułowanego na tle art. 365 § 1 w związku z art. 366 k.p.c., miałyby mieć znaczenie dla wyniku sprawy, w której wniesiona została skarga kasacyjna, skoro podstawę zaskarżonego rozstrzygnięcia stanowiła w pierwszym rzędzie ocena, że „wskutek przejścia faktycznego władztwa nad częścią przedsiębiorstwa działającą dotąd jako oddział w K. na rzecz P.X Sp. z o.o. w K. i

przejęcia przez tę spółkę obsługi sprzedaży towarów, pracodawcą powoda z dniem 1 października 2011 r. z mocy prawa stała się wymieniona spółka”. Rozważania Sądu drugiej instancji co do znaczenia mocy wiążącej prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w K. z dnia 11 kwietnia 2013 r., VII P (...), zostały poczynione jedynie dodatkowo („ponadto”), z odwołaniem się do poglądu wyrażanego w niniejszej sprawie przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 20 października 2015 r., I PZ 18/15.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

as